

1. Definicja prac na wysokości

Pracą na wysokości w rozumieniu przepisów jest praca wykonywana na powierzchni znajdującej się na wysokości co najmniej 1,0 m nad poziomem podłogi lub ziemi.

Do pracy na wysokości nie zalicza się pracy na powierzchni stacjonarnej, niezależnie od wysokości, na jakiej się ona znajduje, jeżeli powierzchnia ta jest:

- osłoniętą ze wszystkich stron do wysokości co najmniej 1,5 m pełnymi ścianami lub ścianami z oknami oszklonymi,
- wyposażoną w inne stałe konstrukcje lub urządzenia chroniące pracownika przed upadkiem z wysokości w tym balustrady.

2. Balustrady

Na powierzchniach wzniesionych na wysokość powyżej 1,0 m nad poziomem podłogi, nad poziomem stałego podestu lub nad poziomem ziemi, na których w związku z wykonywaną pracą mogą przebywać pracownicy, lub służących jako przejścia, powinny być zainstalowane na stałe balustrady spełniające następujące wymagania:

- wysokość poręczy ochronnych - co najmniej 1,1 m (uwaga: w przypadku rusztowań systemowych dopuszcza się umieszczanie poręczy ochronnej na wys. 1 m),
- krawężnik o wysokości co najmniej 0,15 m przy podstawie,
- poprzeczka w połowie wysokości lub wypełnienie pomiędzy poręczą i krawężnikiem uniemożliwiający wypadnięcie osób.

Jeżeli ze względu na rodzaj i warunki wykonywania prac na wysokości, zastosowanie balustrad, jest niemożliwe (np. na rampach przeładunkowych), należy stosować inne skuteczne środki ochrony pracowników przed upadkiem z wysokości, odpowiednie do rodzaju i warunków wykonywania pracy.

Wykonując prace remontowe należy zabezpieczyć balustradami:

- otwory w stropach (nie zabezpieczone w inny sposób), na których prowadzone są roboty lub do których możliwy jest dostęp ludzi,
- otwory w ścianach zewnętrznych, których dolna krawędź znajduje się poniżej 1,1 m od poziomu podłogi lub pomostu,
- pomosty robocze.

3. Przygotowanie prac na wysokości

Przed przystąpieniem do prac na wysokości należy:

- sprawdzić posiadanie przez pracowników badań dopuszczających do prac na wysokości,
- sprawdzić nośność pomostów roboczych,
- sprawdzić stabilność powierzchni roboczej (w przypadku pojazdów: zabezpieczenie przed ruchem pojazdu),
- przygotować i sprawdzić zabezpieczenia (szelki, hamulec, linę, element nośny),
- sprawdzić wyposażenie w kask ochronny do prac na wysokości.

W przypadku gdy prace wykonywane są na powierzchniach zabezpieczonych balustradą lub innymi stałymi konstrukcjami należy sprawdzić ich stan techniczny.

4. Sposób wykonywania prac

W przypadku gdy prace wykonywane są na powierzchniach zabezpieczonych balustradą lub innymi stałymi konstrukcjami prace należy prowadzić tak aby nie wychylać się poza poręcze balustrady.

W przypadku gdy praca zaliczana jest do prac na wysokości (balustrady nie stanowią pełnego zabezpieczenia) należy stosować:

- szelki ochronne wraz z liną asekuracyjną podpinaną do stałych elementów nośnych,
- kask ochronny dostosowany do prac na wysokości.

Sprzęt ochronny winien spełniać wymogi prawne (powinien być certyfikowany i stosowany zgodnie z instrukcjami producentów i projektanta).

Przed zastosowaniem należy sprawdzić stan techniczny stałych elementów konstrukcji lub urządzeń, które mają służyć do mocowania linek bezpieczeństwa.

5. Prace na drabinach i innych podwyższeniach do 2 m

Przy wykonywaniu prac na: drabinach, klamrach, rusztowaniach i innych podwyższeniach nie przeznaczonych na pobyt ludzi, na wysokości do 2 m nad poziomem podłogi lub ziemi, nie wymagających od pracownika wychylania się poza obrys urządzenia, na którym stoi, albo przyjmowania innej wymuszonej pozycji ciała grożącej upadkiem z wysokości, należy zapewnić aby:

- drabiny, klamry, rusztowania, pomosty i inne urządzenia były stabilne i zabezpieczone przed nieprzewidywaną zmianą położenia oraz posiadały odpowiednią wytrzymałość na przewidywane obciążenia,
- pomost roboczy spełniał następujące wymagania:
  - powierzchnia pomostu powinna być wystarczająca dla przebywających na nim pracowników, narzędzi i niezbędnych materiałów,
  - podłoga powinna być pozioma i równa, trwale umocowana do elementów konstrukcyjnych pomostu,
  - w widocznym miejscu pomostu powinny być umieszczone czytelne informacje o wielkości dopuszczalnego obciążenia,
  - nie było przekraczane dopuszczalne obciążenie pomostów / rusztowań.

6. Praca na drabinach > 2 m

Wykonywanie robót przy użyciu drabin rozstawnych jest dozwolone tylko do wysokości nieprzekraczających 4 m od podłogi.

Dopuszczalne jest stosowanie drabin przystawnych lub rozstawnych, jeśli wykonywane prace są krótkotrwałe; maks. 30 minut.

Podczas wchodzenia na drabinę, należy przez cały czas utrzymywać trzy punkty kontaktu z drabiną. W żadnym wypadku nie wolno pracować na trzech górnych szczeblach drabiny - dodatkowy metr drabiny jest potrzebny, aby zapewnić uchwyt dla rąk. Ważne jest ustawienie drabiny pod odpowiednim kątem - podstawę drabiny należy odsunąć od punktu oparcia na szerokość 1 metra na każde 4 metry wysokości drabiny. Drabiny należy zabezpieczyć przed poślizgnięciem i rozsunięciem się. Podłoże, na którym stoi drabina powinno być zawsze twarde i równe i nie może być śliskie.

7. Odbiór techniczny i dopuszczenie do użytkowania rusztowań > 2 m

W przypadku rusztowań rurkowo-złączkowych (nie systemowych) należy przekazać użytkownikowi rusztowania dokumentację techniczną: projekt techniczny rusztowania, a w przypadku rusztowań systemowych: instrukcję eksploatacji rusztowania.

Dopuszczenie do stosowania rusztowań w Grupie Azoty S.A. dokonuje, w oparciu o odbiór techniczny tj. *Protokół odbioru i dopuszczenia do użytkowania rusztowania*)

Na stojącym rusztowaniu powinna być umieszczona w miejscu widocznym i czytelna informacja o:

- dopuszczeniu do użytkowania - kartka/tablica w formacie A4 lub zawieszka z wkładką, na których umieszczone są informacje dot. wykonawcy, numeru telefonu kontaktowego, typu rusztowania i dopuszczalnego obciążenia podestów,
- lub braku dopuszczenia - po przez odpowiednie oznakowanie znakiem ostrzegawczym „Wstęp na rusztowanie wzbroniony” (rozmiar tablicy min.420x297, żółte tło)
- w przypadku: montażu, demontażu, wyłączenia z eksploatacji rusztowania lub braku odbioru technicznego, rusztowanie powinno być oznakowane znakiem ostrzegawczym j.w Informacje dot. wykonawcy rusztowania oraz znaki ostrzegawcze mają być skutecznie zabezpieczone przed działaniem czynników atmosferycznych.
- Do obowiązków Wykonawcy rusztowania należy: odpowiednie oznakowanie rusztowania w trakcie jego budowy i demontażu. W przypadku zakończenia prac na rusztowaniu lub wyłączenia z eksploatacji oznakowanie (tablicę ostrzegawczą) umieszcza użytkownik rusztowania.

8. **Odbioru technicznego** dokonuje osoba, która zgodnie z przepisami prawa jest kompetentna do takich odbiorów tj.: obioru technicznego rusztowań. Sporządza ona *Protokół odbioru i dopuszczenia do użytkowania rusztowania* zał. Nr 5 do Procedury lub dokonuje stosownego wpisu do Dziennika Budowy.

Protokół odbioru i dopuszczenia do użytkowania rusztowania lub wpis w dzienniku budowy określa w szczególności:

- Użytkownika rusztowania,
- przeznaczenie rusztowania,
- wykonawcę montażu rusztowania z podaniem imienia i nazwiska albo nazwy oraz numeru telefonu,
- dopuszczalne obciążenie pomostów i konstrukcji rusztowania,
- datę przekazania rusztowania do użytkowania,
- oporność uziomu,
- terminy kolejnych przeglądów rusztowania.

9. Kontrola rusztowań (>2 m)

Stan rusztowań należy kontrolować:

- **codziennie** - każdorazowo przed rozpoczęciem prac oraz zawsze po zaistnieniu zdarzeń, mogących spowodować uszkodzenie rusztowania (silny wiatr, wybuch, pożar, uderzenie pojazdu lub transportowanego materiału). Codziennej kontroli stanu rusztowań winni **dokonać pracownicy wykonawcy prac na rusztowaniach** posiadający odpowiednie kompetencje. W ramach kontroli należy sprawdzić, czy rusztowanie nie zostało uszkodzone lub zdekompletowane;
- **co 10 dni** - dokonuje mistrz, majster lub kierownik budowy - kontrola zmian w konstrukcji rusztowania;
- **doraźnie** - po przerwie dłuższej niż 2 tygodnie, i po burzy / wietrze o prędkości pow. 10 m/s - kontroli dokonują mistrz, brygadzysta i osoba upoważniona do odbioru technicznego rusztowań.

Kontrole powinny być odnotowane na 2 stronie *Protokołu odbioru i dopuszczenia do użytkowania rusztowania* (zał. Nr 5) lub w Dzienniku budowy.

10. Wyznaczanie stref bezpieczeństwa

Wszelkie prace na wysokości należy prowadzić w taki sposób, aby używane narzędzia i materiały były zabezpieczone przed upadkiem.

Przy wznoszeniu lub rozbiórce rusztowań należy wyznaczyć strefę niebezpieczną i ogrodzić ją poręczami lub daszkami ochronnymi. Strefa niebezpieczna nie może wynosić mniej niż 1/10 wysokości, z której mogą spadać przedmioty lub materiały - jednak nie mniej niż 6 m; w miejscach przejść i przejazdów, szerokość daszka ochronnego powinna wynosić co najmniej o 1 m więcej niż szerokość przejścia lub przejazdu.

Wyznaczona strefa bezpieczeństwa winna być oznakowana tablicami „**UWAGA! PRACA NA WYSOKOŚCI**” i zabezpieczona przez ustawienie stałych barierek, elementów lub oznakowana taśmami ostrzegawczymi.

11. Wymagania i zakazy dot. osób wykonujących prace na wysokości

Pracownicy, którzy mają wykonywać stale lub okresowo prace na podestach wysokich kolumn, prace na masztach, konstrukcjach stalowych, konstrukcjach dźwignic, kominach, dachach, rusztowaniach, podestach wiszących, koszach zawieszonych na hakach dźwigów oraz wszystkie inne prace na wysokości powyżej 3 m winni być poddani dodatkowo specjalistycznym badaniom lekarskim i posiadać zaświadczenie lekarskie potwierdzające dopuszczenie do pracy na wysokości.

Pracownik może być dopuszczony do wykonywania prac na wysokości wyłącznie w zakresie zgodnym z posiadanym zaświadczeniem lekarskim.

Kobietom w ciąży zabronione jest wykonywanie prac na drabinach oraz prac na wysokości poza stałymi pomostami, podestami i innymi stałymi podwyższeniami, posiadającymi pełne zabezpieczenie przed upadkiem.

12. Zakończenie prac

Po zakończeniu wykonywania prac na wysokości należy zdemontować rusztowania, usunąć ustawione zabezpieczenia i oznakowania, uporządkować teren.

Zakończenie prac wykonawca winien zgłosić Użytkownikowi Zlecającemu pracę i potwierdzić ten fakt pisemnie na obydwu egzemplarzach wydanego Zezwolenia.